

مدرسہ معماری ایرانی

سید پدرام مودوی نافعی

انتشارات سلمان دانش

تهران - ۱۳۹۶

سرشناسه : موسوی نافچی، سیدپدرام، ۱۳۶۹ -
 عنوان و نام پدیدآور : مدرسه معماری ایرانی / سیدپدرام موسوی نافچی .
 مشخصات نشر : تهران: سامان دانش، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۱۶۸ ص: مصور (رنگی).
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۶۶-۹۰-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 موضوع : معماری -- ایران -- راهنمای آموزشی
 موضوع : Architecture -- Iran -- Study and teaching
 رده ی کنگره : NA۱۴۸۰/م۹م۴ ۱۳۹۶
 رده ی دیسی : ۷۲۰/۹۱۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۰۸۴۰۴۱

مدرسه معماری ایرانی

نویسنده: سید پدرام موسوی نافچی
 طراح جلد: مهندس اکبر علیدادی شمس آبادی
 صفحه آرا: هاجر حسن زاده
 خدمات فنی: محمد قاسمی
 لیتوگرافی: سروش
 چاپ: نقشینه
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 چاپ نخست: ۱۳۹۶
 شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۷۶۶ - ۹۰ - ۳

تهران: ضلع شمالی پل سیدخندان، نیش خیابان شریعتی، ساختمان ۱۰۰۰، واحد ۶
 تلفن: ۲۲۸۶۴۰۰۱ - ۲۲۸۶۴۰۰۰ دورنگار: ۲۲۸۶۲۷۰۱ صندوق پستی: ۱۷۱۱ - ۱۶۳۱۵

فهرست

□ عنوان

■ صفحه

۱۳	چکیده
۱۵	پیش‌گفتار

فصل اول: کلیات پژوهش

۱۷	
۱۹	۱-۱- مقدمه
۲۰	۱-۲- بیان مسئله
۲۱	۱-۳- هدف تحقیق
۲۲	۱-۴- اهمیت تحقیق
۲۳	۱-۵- محدوده تحقیق
۲۴	۱-۶- فرضیه‌ها
۲۴	۱-۷- تعریف اصطلاحات و واژه‌ها

فصل دوم: مبانی و چارچوب نظری

۲۵	
۲۷	۲-۱- مقدمه
۲۸	۲-۲- مروری بر نظریه‌های نوین آموزشی

۲۸	۲-۲-۱- نظریه روانشناسان در رابطه با آموزش
۳۳	۲-۳- نظریه معماران در رابطه با آموزش
۳۳	۲-۳-۱- فرانک لویدرایت
۳۵	۲-۳-۲- میس وان در روه
۳۷	۲-۴- مروری بر روند آموزش معماری در غرب
۳۷	۲-۴-۱- آموزش در دوران اولیه
۴۱	۲-۴-۲- رنسانس (نوزایی)
۴۴	۲-۴-۳- رنسانس
۴۷	۲-۴-۴- رنه بوزار
۴۸	۲-۴-۵- باهوس
۵۴	۲-۴-۵-۱- برمه آمیسی
۵۸	۲-۴-۵-۲- باهوس در آموزش
۵۹	۲-۴-۶- انستیتو تکنولوژی ملی
۶۱	۲-۵- آموزش در ایران
۶۱	۲-۵-۱- شیوه‌های سنتی آموزش معماری
۶۷	۲-۵-۲- نحوه انجام آزمون ورود به حرفه
۷۰	۲-۵-۳- تاریخچه آموزش آکادمیک در ایران
۷۰	۲-۵-۴- آغاز آموزش آکادمیک معماری در ایران
۷۱	۲-۵-۵- دانشکده هنرهای زیبا
۷۲	۲-۵-۶- دانشگاه ملی
۷۳	۲-۵-۷- دانشگاه علم و صنعت
۷۳	۲-۶- آموزش معماری در دوره معاصر
۷۳	۲-۶-۱- برنامه ستاد انقلاب فرهنگی
۷۴	۲-۶-۲- تحول نظام آموزش معماری و پیامدهای آن
۷۵	۲-۷- بررسی وضعیت کالبدی دانشکده‌های معماری
۷۵	۲-۷-۱- نمونه‌های دانشکده‌های معماری در جهان
۷۵	۲-۷-۱-۱- دانشکده معماری، دانشگاه پورتو، پرتغال
۷۹	۲-۷-۱-۲- مدرسه معماری پرتسماوت، انگلستان
۸۵	۲-۷-۱-۳- دانشکده معماری A.A
۸۹	معرفی دوره‌های مختلف دانشکده

۱۲۵	ب) دسترسی پیاده :
۱۲۶	۴-۲- تحلیل دیدها
۱۲۶	الف) دید از خارج به سایت
۱۲۶	ب) دید از داخل سایت به خارج
۱۳۰	۴-۳- برنامه ریزی پیش از طراحی
۱۳۰	الف. برنامه ریزی سازمانی
۱۳۱	ب. برنامه ریزی کالبدی
۱۳۳	ج: برنامه ریزی روابطی
۱۳۳	۱. ارتباط روابط عملکردی آتلیه
۱۳۳	۲. دید گرام روابط عملکردی مرکز رایانه
۱۳۴	۳. دید گرام روابط عمارتی کتابخانه
۱۳۴	۴. دید گرام روابط عملکردی رستوران و آشپزخانه
۱۳۵	۴-۴- استانداردها و ضوابط فضای آموزشی معماری
۱۳۵	۱-۴-۴- شمار دانشجویان و رسته های
۱۳۵	ب. فضاهای آموزشی
۱۳۶	۲-۴-۴- فضای آموزش نظری (کلاس درس تئوری)
۱۳۷	ب) شکل کلاس
۱۳۷	ج) نور
۱۳۸	د) مبلمان
۱۳۸	۴-۴-۳- فضای آموزش عملی (کارگاه)
۱۳۸	الف) تعداد، ظرفیت و سطح کارگاه
۱۳۹	ب) ملاحظات طراحی کارگاه ها
۱۳۹	ج) فضاهای فرعی آتلیه
۱۳۹	د) مبلمان
۱۴۰	۴-۴-۴- فضای مدیریت آموزشی
۱۴۰	۴-۴-۵- فضاهای کمک آموزشی
۱۴۰	الف) کتابخانه
۱۴۲	ب) آمفی تئاتر (سالن اجتماعی)
۱۴۳	ج) بخش رایانه
۱۴۴	د) سالن قضاوت

۱۴۵	هـ) نمایشگاه
۱۴۵	۴-۴-۶- فضاهای اداری
۱۴۵	۱. فضاهای اداری اصلی
۱۴۶	۲. فضای اداری جنبی
۱۴۶	۴-۴-۷- فضاهای خدماتی - رفاهی - پشتیبانی
۱۴۶	الف. غذاخوری
۱۴۷	ب. آشپزخانه
۱۴۸	ج. بوفه
۱۴۸	د. نمازخانه
۱۴۹	هـ. پارکینگ
۱۴۹	ز. تاسیسات
۱۵۰	ح. فروشگاه و تعاونی - انباری
۱۵۰	ط. فضاهای ارتباطی

۱۵۱	فصل پنجم: ارائه پیشنهادات و طرح نهایی
۱۵۳	گفتاری از آغاز
۱۵۴	۵-۱- معرفی طرح
۱۵۴	۵-۱-۱- شکل گیری ایده اصلی
۱۵۷	۵-۱-۲- توضیح طرح
۱۵۷	شکل گیری کلی مجموعه
۱۶۱	۵-۱-۲-۱- بخش آموزشی
۱۶۱	۵-۱-۲-۲- بخش کمک آموزشی
۱۶۲	۵-۱-۲-۳- بخش اداری
۱۶۲	۵-۱-۲-۴- بخش خدماتی
۱۶۵	فهرست منابع و مآخذ

چکیده

آموزش معماری به عنوان ... شکل‌گیری این هنر اصیل، در تاریخ هنر ایران زمین، از پیشینه‌ای درخشان برخوردار بوده است. تغییر شیوه آموزش معماری و تبدیل از حالت آموزش سنتی به آموزش آکادمیک، به علت روند زوال معماری ایرانی و سیر تحولات اجتماعی و فرهنگی ایران، الزامی‌های بسیاری به همراه داشته است. از سویی دیگر، از این نکته نباید غافل شد که نظام سنتی آموزش نیز به دلیل بافت اجتماعی و فرهنگی حاضر، نمی‌تواند پاسخ‌گوی مناسبی برای آموزش معماری امروز باشد. موضوع آموزش معماری از یک سو ریشه در سنت و ساخت و ساز از سوی دیگر، تلاش فکری و عملی و آموزش سازمان یافته‌ای را برای خلق معماری والا، نیرومند و درخور معماری ایرانی می‌طلبد. برای دستیابی به هدف فوق، نیروهای تلاشگر و جویای معماری ناگزیر به گرد هم آمدن در یک پایگاه فکری می‌باشند. لذا در این پژوهش تلاش شده است با استفاده از روش تحقیق توسعه‌ای _ بر اساس تجربه‌های حاصل از تحقیقات پیشین _ و با شناخت ویژگی‌ها و شیوه‌های آموزش معماری در نظام‌های آموزشی جهان در گذشته و

حال، به چارچوب فکری مطلوب جهت طراحی مدرسه معماری در شهر اصفهان به عنوان کالبدی مناسب برای آموزش معماری دست یافته شود. بی گمان هدف این پژوهش، نظریه پردازی در باب آموزش نبوده است، بلکه مقصود دستیابی به چارچوب فکری قابل قبولی است که بر اساس آن طرح مدرسه معماری شکل گرفته است و تلاش، بیشتر به این سمت بوده است که کالبد هم پاسخگوی این نیاز باشد و فضاها استعداد بالقوه در آموزش معماری داشته باشد. از آنجا که فعالیت اکتشافی و کسب تجربه و علم، نیازمند محیطی آماده است، به دانشجویان این امکان داده شده است که در سطوح مختلف آزادانه حرکت کرده و به کسب تجربه و علم بپردازند و بر توانایی‌ها، مهارت‌ها و قابلیت‌های خود بیفزایند. طرح «مدرسه معماری» به عنوان موضوع پایان‌نامه معماری، گامی در جهت پرداختن به موضوع آموزش مناسب و کیفیت فضای مطلوب آموزش معماری می‌باشد. این تحقیق با استفاده از مطالعات بنیادین و نتایج حاصل از آن به عمل آمده و سعی در رفع نیازها و کمبودهای جامعه بسری دارد بنابراین به کمک جمع آوری اطلاعات از طریق مشاهده، کتابخانه و مصاحبه به انجام رسیده است. در پایان روند شکل گیری پروژه از ایده تا طرح نهایی دنبال شده است و به توضیح ایده بر مبنای یافته‌های تحقیق پرداخته شده و طرح نهایی و ردی نقشه پلان‌ها و دیدهای پیرامون و داخل، معرفی شده است.